

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Європейська інтеграція
Освітня програма	ОП 052 «політологія»
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Вид підсумкового контролю з	залік
Мова викладання	Українська мова викладання
Викладач	Герасимчук Таміла Федорівна, кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук
CV викладача на сайті кафедри	https://politologia-rdgu.rv.ua/index.php/home-page/personalii?id=254
E-mail викладача	tamila.gerasymchuk@rshu.edu.ua

Україна завжди була частиною європейської цивілізації, але інституційно часто залишалася за її межами. Відновивши незалежність, наша держава розпочала процес повернення до Європи, який був значно пришвидшений після Революції Гідності та з початком гібридної російської агресії. Європейську ідентичність і незворотність європейського курсу нашої країни закріплено на рівні Конституції. То ж кожен крок у цьому напрямку потребує потужної комунікації як всередині України, так і з державами-членами ЄС.

В умовах повномасштабної війни росії проти України відносини Україна-ЄС вийшли на новий стратегічний рівень. Безпековий чинник став ключовим у поглибленні політичного діалогу ЄС з Україною, впровадженні нових механізмів солідарності й підтримки України. В червні 2022 року Україна отримала статус кандидата на вступ до ЄС, в грудні 2023 року Європейська Рада прийняла рішення про відкриття переговорного процесу з Україною, а в березні 2024 року – Європейська Комісія представила проєкт переговорної рамки з Україною, що означає, що ми стоїмо на «порозі» переговорів з ЄС. Це актуалізує впровадження курсу «Європейська інтеграція» в освітні програми різних напрямів та спеціальностей.

Європейська інтеграція охоплює багато аспектів, таких як політика, економіка, право, культура та безпека. Очевидно, що майбутній процес набуття Україною членства в ЄС, буде тісно пов'язаний з післявоєнною відбудовою, а тому здатність швидко і ефективно трансформуватися під впливом вимог щодо членства є важливою метою і водночас потужним викликом для нашої суспільної та інституційної спроможності.

Навчальна дисципліна «Європейська інтеграція» призначена для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» усіх факультетів Рівненського державного гуманітарного університету. Зважаючи на нашу амбітну ціль якнайшвидше стати

повноправним членом ЄС, актуалізується введення навчальної дисципліни для майбутніх фахівців різних напрямків і спеціальностей, позаяк зміни та адаптація норм і стандартів ЄС стосується всіх без винятку сфер суспільного життя, включаючи і зміни на рівні менталітету і просування європейських цінностей як стандартів нашого життя.

Європейський Союз висловив свою тверду підтримку України у боротьбі проти російської військової агресії, надаючи Україні гуманітарну, військову, макрофінансову та консультаційну допомогу, фінансуючи низку програм і проектів для різних цільових груп. Чимало проектів спрямовуються саме для молоді. Відтак знання про європейську інтеграцію, про відносини Україна-ЄС розширюють можливості для самореалізації та саморозвитку, залучення української молоді до участі у програмах і проектах ЄС Еразмус+, Горизонт Європа, Креативна Європа.

Зміст курсу «Європейська інтеграція» спрямований на забезпечення здобувачів освіти знаннями щодо етапів розвитку ЄС, права ЄС та Шенгенського права, особливостей функціонування інститутів ЄС та процесу прийняття рішень, розширення ЄС на Схід, співпраці Європейського Союзу з Україною та солідарності ЄС з Україною у російсько-українській війні. Також планується надання інформації про проекти ЄС для України загалом та молоді, зокрема, що дасть можливість здобувачам більш активно долучатись до програм ЄС з академічної мобільності та проектів Еразмус+.

Мета навчальної дисципліни «Європейська інтеграція» – надати здобувачам якісні знання та глибоке розуміння цінностей Європейського Союзу, механізмів їх реалізації та захисту, а також перспектив впровадження в Україні; знання щодо основних етапів розвитку ЄС та реформування його інституцій, аналізу моделей співпраці з асоційованими країнами та країнами-сусідами, нормативно-правових засад співпраці України з ЄС, імплементації Україною Угоди про асоціацію та виконання рекомендацій ЄС у статусі кандидата на членство в ЄС та особливості переговорного процесу України з ЄС на шляху до повноправного членства.

Завдання навчальної дисципліни «Європейська інтеграція» – формування комплексу професійних компетентностей щодо розуміння змісту процесів європейської інтеграції, що має на меті:

- сприяти глибокому розумінню студентами основної ідеї та мети ЄС – забезпечення миру, втілення цінностей ЄС та добробут держав-членів;
- сформуванню ґрунтовні знання теорії та практики мультикультурності та основних цінностей ЄС, в тому числі солідарності, свободи, рівності, толерантності, недискримінації, плюралізму, справедливості, демократії та верховенства права;
- надати здобувачам можливість відчувати себе частиною європейського простору та ідентифікувати себе як носія європейських цінностей;
- сформуванню у студентів уявлення про роль цінностей ЄС у євроінтеграційних процесах та гармонізації законодавства України та ЄС;
- орієнтуватися в правовій системі та інституційній структурі ЄС, принципах взаємодії національних держав та інституцій ЄС;
- визначати перспективні напрямки співробітництва України з ЄС;
- використовувати отримані знання з метою просвітницької роботи в Україні;
- аналізувати впровадження управлінських рішень щодо імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та виконання рекомендацій Європейської Комісії, надані Україні з набуттям статусу кандидата на вступ до ЄС в червні 2022 року та відкриттям переговорного процесу про набуття повноправного членства.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Цінності, інститути та право ЄС.

Тема 1. ЄС – від утопії до майбутнього Європи.

Тема 2. Європейські цінності.

Тема 3. Інститути ЄС.

Тема 4. Право ЄС. Верховенство права в ЄС.

Змістовий модуль 2. Політики ЄС. Україна – ЄС.

Тема 5. Економічна співпраця та політичний союз.

Тема 6. Зовнішня та оборонна політика ЄС. Співпраця у сфері юстиції.

Тема 7. Політика розширення ЄС. Східне партнерство ЄС.

Тема 8. Нормативно-правові засади співпраці Україна – ЄС. Угода про асоціацію.

Тема 9. Міжнародна солідарність ЄС з Україною в умовах війни.

Тема 10. Україна в переговорному процесі з ЄС.

Навчальна дисципліна викладається на основі студентоцентрованого підходу, відтак враховуються особливості напрямів підготовки і спеціальності здобувачів вищої освіти.